

Θεωρίες Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Διδακτική ομάδα: Ελένη Ανδρικοπούλου, Γρηγόρης Καυκαλάς
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

2^ο Μάθημα

Θεωρητικές Προσεγγίσεις του Χωρικού Σχεδιασμού

Εισήγηση: Γρηγόρης Καυκαλάς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

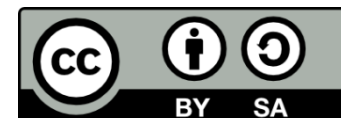

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΣΚΟΠΟΪ

Η εισήγηση παρουσιάζει τις παρακάτω βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του χωρικού σχεδιασμού:

- Την ‘επικοινωνιακή’ (communicative) προσέγγιση η οποία τονίζει τη ανάγκη συμμετοχής και τη διαπραγμάτευση ανάμεσα στους εμπλεκόμενους
- Την προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ ή ‘νέας αστικότητας’ (new urbanism) που προβάλλει την εικόνα μιας φιλικής και επιθυμητής πόλης και
- Την προσέγγιση της ‘δίκαιης πόλης’ (just city) που θέτει την ισότητα των συνθηκών ζωής ως βασική προϋπόθεση της χωρικής οργάνωσης της πόλης

Οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του χωρικού (πολεοδομικού) σχεδιασμού I

Η πορεία των αντιλήψεων και των πρακτικών του χωρικού σχεδιασμού σε όλη τη μακρά ιστορική διάρκεια και ειδικότερα στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα ανάγεται σε μια σειρά βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται η κατανόηση τόσο των διαφορών όσο και των αντιστοιχιών ανάμεσα στις διαφορετικές κατευθύνσεις και παραδόσεις του χωρικού σχεδιασμού.

Το κεντρικό σημείο αναφοράς αυτής της προσπάθειας είναι ο τρόπος που κάθε φορά ο χωρικός σχεδιασμός αντιλαμβάνεται και επιδιώκει τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην πόλη.

Οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του χωρικού (πολεοδομικού) σχεδιασμού II

Στη συνέχεια αναφέρονται οι κύριες προσεγγίσεις που αναδύθηκαν τις δυο τελευταίες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα. Την περίοδο αυτή, οι θεωρητικοί του χωρικού σχεδιασμού υιοθέτησαν σε μεγάλο βαθμό την αμφισβήτηση του λογικού θετικισμού και μέσα στη γενικότερη μεταμοντέρνα συζήτηση κινήθηκαν προς συστήματα σκέψης και πράξης που έθεταν με εναλλακτικό τρόπο τα ζητήματα ουσιαστικού ορθολογισμού, ηθικών επιλογών και δημόσιας πολιτικής.

Έτσι για παράδειγμα, η ‘επικοινωνιακή προσέγγιση’ απορρίπτει το ορθολογικό πρότυπο ενός εκ-των-άνω χωρικού σχεδιασμού που επικαλείται τον επιστημονικό λόγο προκειμένου να επιβάλει ένα ενιαίο δημόσιο συμφέρον. Η προσέγγιση της ‘νέας αστικότητας’ ή ‘νέας πολεοδομίας’ αντιδρά στην υπονόμηση της γειτονιάς που προκαλούν οι δυνάμεις της αγοράς και η ιδιωτική πρωτοβουλία. Τέλος, η προσέγγιση της ‘δίκαιης πόλης’ στιγματίζει τις χωρικές ανισότητες που προκύπτουν από την υποχώρηση του κράτους πρόνοιας απέναντι στην καπιταλιστική ανάπτυξη.

Οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του χωρικού (πολεοδομικού) σχεδιασμού III

- Οι διαφορές των προσεγγίσεων αντανακλούν τον τρόπο που ανταποκρίθηκαν στη συνεχή και αναπόφευκτη ένταση ανάμεσα σε επιλογές που αναφέρονται αφενός στη διαδικασία και αφετέρου στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του χωρικού σχεδιασμού. Το ορθολογικό πρότυπο, που χαρακτηρίζει το Γενικό Πολεμικό Σχέδιο, εστιάζει σχεδόν αποκλειστικά στη διαδικασία και αδιαφορεί για τις ιδιαιτερότητες κάθε συγκεκριμένης περιοχής που σχεδιάζει με αποτέλεσμα στην πλήρη ανάπτυξη του, το ορθολογικό πρότυπο δεν διαθέτει ούτε υποκείμενο ούτε αντικείμενο. Αδιαφορούσε τόσο για τη φύση των υποκειμένων (παραγόντων) που διαμόρφωναν και υλοποιούσαν το χωρικό σχεδιασμό όσο και για το αντικείμενο των δράσεων τους, δηλαδή το δομημένο περιβάλλον. Πρόκειται για το φетиχισμό της επιστημονικής μεθόδου που κυριάρχησε σε όλες τις κοινωνικές επιστήμες τις δεκαετίες του 1950 και 1960.

Οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του χωρικού (πολεοδομικού) σχεδιασμού IV

- Οι θεωρητικές προσεγγίσεις αντιδρούσαν επίσης σε μια επαγγελματική πρακτική όπου επικρατούσαν πρακτικές ζωνοποίησης και περιβαλλοντικών ρυθμίσεων προσανατολισμένες στο φυσικό αποτέλεσμα. Αυτού του είδους ο χωρικός σχεδιασμός έχει αφήσει το στίγμα του στις μητροπολιτικές περιοχές με τη μορφή των σημειακών αστικών αναπλάσεων, των περιοχών αστικής εξάπλωσης χαμηλής πυκνότητας και το χωρικό και λειτουργικό διαχωρισμό των αστικών ενοτήτων. Το ορθολογικό μοντέλο και ο φυσικός χωρικός σχεδιασμός με τη μορφή του Γενικού Σχεδίου (master plan) μπορεί αρχικά να κυριάρχησαν αλλά στη συνέχεια υπέκυψαν στην κριτική που υπογράμμιζε τα προβλήματα και τους κινδύνους από αυτόν τον τρόπο χωρικού σχεδιασμού. Η κριτική αυτή αποτέλεσε για παράδειγμα, τη βάση αστικών κινημάτων απέναντι στην αναγκαστική μετεγκατάσταση των χαμηλών εισοδημάτων για τον επιλεκτικό εξευγενισμό ή την εγκατάλειψη των υποβαθμισμένων περιοχών από το κράτος και τις τοπικές αρχές.

Η επικοινωνιακή προσέγγιση I

- Η επικοινωνιακή προσέγγιση επικεντρώνεται στον ρόλο του σχεδιαστή του χώρου ως διαμεσολαβητή και ενορχηστρωτή των επιδιώξεων των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και συμφερόντων και υποβαθμίζει τη σημασία του τελικού φυσικού αποτελέσματος. Διαφέρει από το ορθολογικό πρότυπο από την άποψη ότι αναδεικνύει το πραγματικό υποκείμενο του σχεδιασμού, δηλαδή τους πολίτες, αλλά όπως και το ορθολογικό πρότυπο αδιαφορεί για το τελικό αντικείμενο του σχεδιασμού. Η επικοινωνιακή προσέγγιση στηρίζεται στην αντίληψη ότι οι σχεδιαστές θα πρέπει να κινούνται με αξιολογική ουδετερότητα με αποτέλεσμα να μην προβληματίζεται για τη σχέση των τρόπων χωρικής ανάπτυξης, του περιεχομένου του χωρικού σχεδιασμού και τις προετραιότητες της πολιτικής. Αντίθετα, μπορεί να εξετάζονται με λεπτομέρεια οι συζητήσεις των σχεδιαστών με τους ενδιαφερόμενους επενδυτές και τα στελέχη της διοίκησης και να υπογραμμίζονται οι αφηγήσεις των εμπλεκόμενων και οι διατυπώσεις των επισήμων εγγράφων.

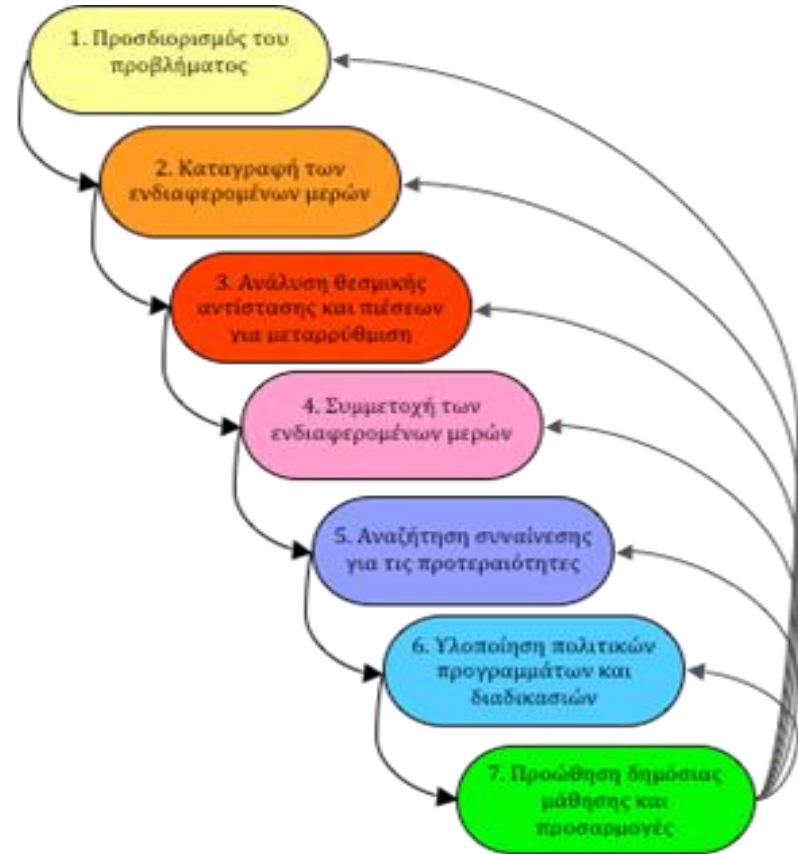
Η επικοινωνιακή προσέγγιση II

- Τελικά, αναπτύσσεται μια ένταση ανάμεσα στους σκοπούς της επικοινωνιακής προσέγγισης και στα αποτελέσματα της συμμετοχικής διαδικασίας στην οποία στηρίζεται, ιδιαίτερα όσο στενεύουν τα γεωγραφικά όρια της περιοχής που σχεδιάζεται. Μπορεί η επικοινωνιακή προσέγγιση να δηλώνει αξιολογική ουδετερότητα, πίστη στην πολυμορφία και την αμερόληπτη και δίκαιη μεταχείριση όλων, αλλά είναι αρκετά απίθανο κάτι τέτοιο να προκύψει σε μεγαλύτερες κλίμακες, όπως πχ. σε μια μητροπολιτική περιοχή. Η οργάνωση του χωρικού σχεδιασμού σε μια μητροπολιτική περιοχή θα σήμαινε τη σύνθεση εθνικών, ταξικών και φυλετικών ομάδων και την ένταξη πολλών περιοχών διαφορετικής πολιτικής δικαιοδοσίας έτσι ώστε να αποφευχθεί η ομογενοποίηση που προκαλεί ο χωρικός διαχωρισμός. Με τον τρόπο αυτό όμως χάνεται και η εξοικείωση και σύνδεση με την περιοχή που αποτελεί τη βάση κάθε ουσιαστικής συμμετοχικής διαδικασίας. Η μαζική συμμετοχή των πολιτών σε μητροπολιτική κλίμακα καθίσταται έτσι εξαιρετικά δύσκολη.

Η επικοινωνιακή προσέγγιση III

Ένα τυπικό μοντέλο επτά διαδοχικών βημάτων για τη διαδικασία του χωρικού σχεδιασμού κατά την επικοινωνιακή προσέγγιση

Προσωπικό αρχείο

Η επικοινωνιακή προσέγγιση IV

- Οι αποτυχίες του χωρικού σχεδιασμού κατά την περίοδο των μαζικών αστικών αναπλάσεων επιβεβαίωσαν τη δυσπιστία απέναντι στην εκ-των-άνω προσέγγιση των ειδικών του σχεδιασμού και έκαναν ελκυστική τη στροφή προς την επικοινωνιακή προσέγγιση. Σε κάθε περίπτωση όλες οι πιο πρόσφατες προσεγγίσεις είναι περισσότερο ευαίσθητες στις ανάγκες και τις επιθυμίες των πολιτών. Ο χωρικός σχεδιασμός για μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες σημαίνει την ενίσχυση όσων αποκλείονται όχι απλώς από τις συμμετοχικές διαδικασίες αλλά και από τις πραγματικές πηγές δύναμης και άσκησης επιρροής. Η συμμετοχή είναι μια μορφή επιρροής αλλά η ισχύς της περιορίζεται από προϋποθέσεις και παράγοντες όπως πχ. το χρήμα, η γνώση, η οργάνωση και η πρόσβαση στα ΜΜΕ. Αν και οι θεωρητικοί της επικοινωνιακής προσέγγισης δεν αρνούνται τη σημασία αυτών των παραγόντων, δεν έχουν βρει τον τρόπο να τους λαμβάνουν σοβαρά υπόψη στις αναλύσεις τους. Η παράλειψη αυτή είναι ίσως η πιο βασική αδυναμία της επικοινωνιακής προσέγγισης.

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) I

- Η προσέγγιση αυτή χαρακτηρίζεται από το φυσικό σχεδιασμό της οργανωμένης αστικής ανάπτυξης. Αναπτύχθηκε κυρίως από αρχιτέκτονες και δημοσιογράφους και μοιάζει περισσότερο με ιδεολογία παρά με θεωρία. Τα μηνύματα της μεταφέρονται όχι τόσο από επιστήμονες αλλά από επαγγελματίες και οπαδούς. Η προσέγγιση της νέας αστικότητας έχει πολλές ομοιότητες με τις απόψεις των πρώτων εκείνων οραματιστών και θεωρητικών όπως ο Ebenezer Howard, ο Frederic Law Olmsted και ο Patrick Geddes που επεδίωκαν να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τις χωρικές σχέσεις ώστε να δημιουργήσουν συνεκτικές ανθρώπινες κοινότητες. Η νέα αστικότητα προτείνει ένα νέο αστικό σχεδιασμό που περιλαμβάνει πολυμορφία κατοικιών, μικτές χρήσεις, ανάμειξη κατοικιών για διαφορετικά εισοδήματα και μεγάλο ενδιαφέρον για το χαρακτήρα των δημόσιων χώρων. Η γειτονιά ως η βασική ενότητα του χωρικού σχεδιασμού έχει περιορισμένο φυσικό μέγεθος, σαφή οριοθέτηση και ένα συγκεκριμένο κέντρο ώστε οι καθημερινές ανάγκες να μπορούν να ικανοποιηθούν με πεντάλεπτο περπάτημα.

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) II

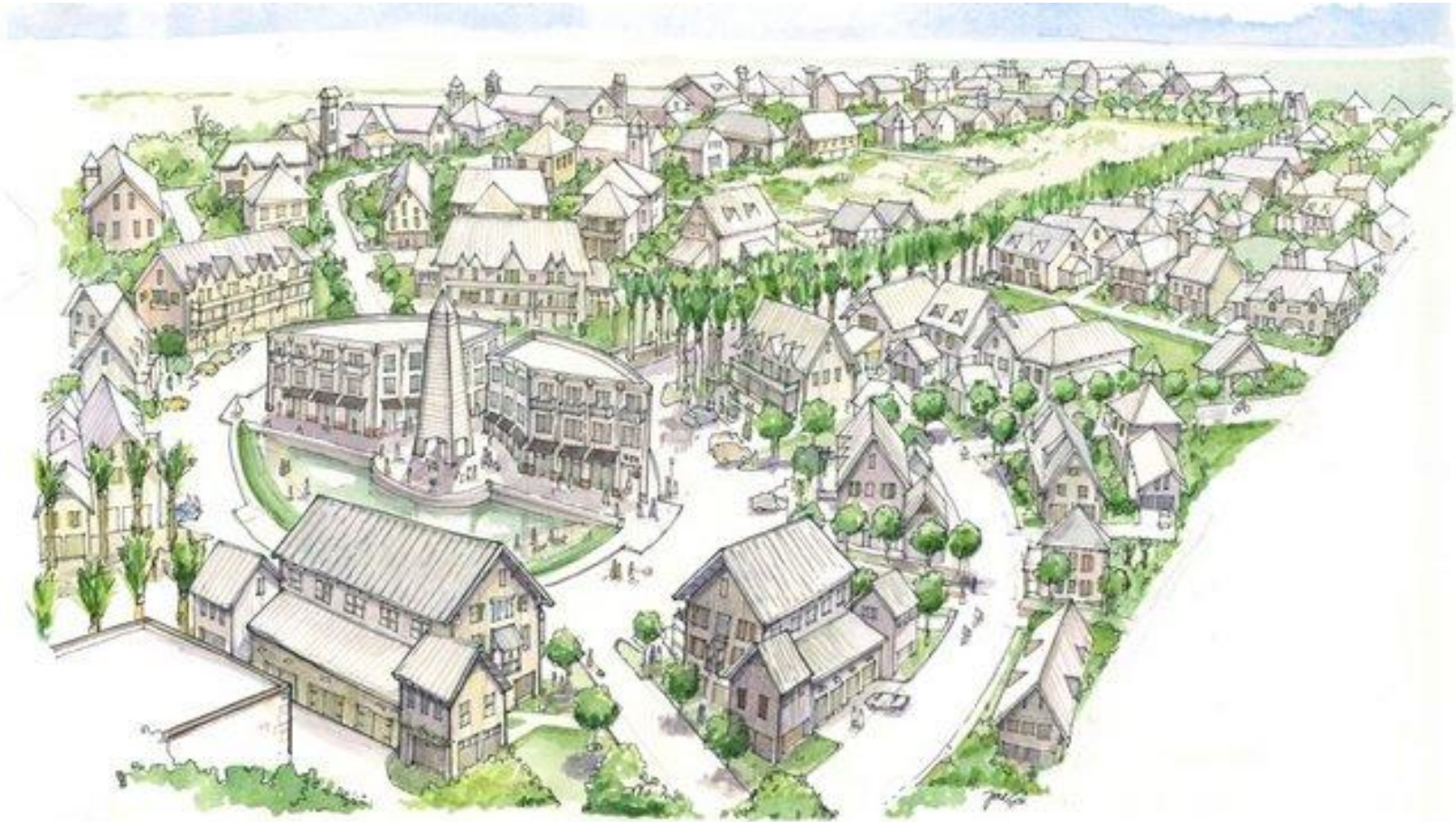
Το ‘Congress for the New Urbanism’ ιδρύθηκε το 1993 από μια μικρή ομάδα αρχιτεκτόνων που αποφάσισαν να κωδικοποιήσουν τις αρχές για τη δημιουργία βιώσιμων και καλύτερων γειτονιών. Απορρίπτουν την κυρίαρχη τάση της συνεχούς αστικής εξάπλωσης και προσπαθούν να δημιουργήσουν αστικές περιοχές με υψηλή ποιότητα ζωής και σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

A Vision For Growth and
Conservation In The
Village of Berrien Springs
& Oronoko Charter
Township, Michigan

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) III

‘Νέα πολεοδομία’ : Cinnamon Shore, Mustang
island, Texas Gulf Coast, USA

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) VI

Βλέπε και τα σχετικά παραδείγματα στις θέσεις:

<http://www.texasgulfcoastonline.com/Portals/0/CinnamonShore-Port-Aransas.jpg>

http://www.cinnamonshore.com/wp-content/gallery/community-gallery/cinnamonsh_1371.jpg

http://www.cnu.org/sites/www.cnu.org/files/1013663_10151640076279339_524835336_n_0.jpg

https://www.cnu.org/sites/www.cnu.org/files/imagecache/imagebank/delmarbirdseye_0.jpg

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) V

- Ο Andres Duany, ως ο βασικός εκφραστής της προσέγγισης, υπογραμμίζει ότι αυτό που χρειαζόμαστε είναι αφενός νέα και καλύτερα προάστια και αφετέρου ανάκτηση του χαρακτήρα της γειτονιάς μέσα στις πόλεις. Για να το πετύχουμε αυτό θα πρέπει να απαλλαγούμε από τις περιστασιακές πολιτικές αντιδράσεις και τους παρωχημένους πολεοδομικούς κανονισμούς. Η προσέγγιση της νέας πολεοδομίας φαίνεται έτσι να μεταφέρει μια πρακτικά ουτοπική υπόσχεση από τη σφαίρα της επιθυμίας στη σφαίρα της πραγματοποίησης. Από την άοοψη αυτή αντιπαρατίθεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση που προτείνει μόνο καλύτερες διαδικασίες χωρίς καμία εγγύηση για ένα ελκυστικό αποτέλεσμα. Η εικόνα του ‘νέου πολεοδόμου’ δεν είναι αυτή ενός ευαίσθητου ακροατή αιτημάτων και ενορχηστρωτή συζητήσεων αλλά ενός ένθερμου υποστηρικτή απόψεων που ενοχλείται από την ουδετερότητα.

Η προσέγγιση της ‘νέας πολεοδομίας’ (new urbanism) VI

- Η ευκολία με την οποία η νέα πολεοδομία προσφεύγει στη φυσική μορφή ως το κεντρικό της επιχείρημα χωρίς αναφορά στις κοινωνικές συνθήκες, δείχνει τη χαλαρή θεωρητική βάση της. Η αποδοχή της νέας πολεοδομίας στηρίζεται στην απογοήτευση που προκαλεί η κατάσταση των πόλεων, τη νοσταλγία των παραδοσιακών μορφών ζωής αλλά και στο γεγονός ότι ο ιδρυτικός φορέας του κινήματος αναλαμβάνει ενεργά τον ρόλο του πειστικού πωλητή εξειδανικευμένων προτύπων ζωής. Η έμφαση στο δημόσιο χώρο, τη σχέση χώρων διαβίωσης και εργασίας και το σεβασμό στο περιβάλλον, είναι σίγουρα τα δυνατά σημεία της ‘νέας πολεοδομίας’. Όμως, από την άλλη πλευρά, η ‘νεα πολεοδομία’ αναπράγει το λάθος του χωρικού ντετερμινισμού, καθώς δημιουργεί την εντύπωση ότι η διαμόρφωση του χώρου μπορεί να οδηγήσει σε μια νέα ηθική και αισθητική τάξη. Πρόκειται ακριβώς για τη ψευδαίσθηση του μοντερνισμού που η ‘νέα πολεοδομία’ θεαματικά απορρίπτει.

Η προσέγγιση της 'δίκαιης πόλης' I

- Η προσέγγιση της δίκαιης πόλης διαφέρει από τις προσεγγίσεις επικοινωνιακού τύπου επειδή υιοθετεί μια συγκρουσιακή αντίληψη για την κοινωνία θεωρώντας ότι η προοδευτική αλλαγή θα έρθει μέσα από τις κοινωνικές συγκρούσεις. Η συμμετοχή όλων στη διαδικασία των αποφάσεων είναι σημαντική αλλά δεν αρκεί χωρίς αναφορά στη δικαιοσύνη του αποτελέσματος. Το κεντρικό ερώτημα της προσέγγισης είναι ποιος κυριαρχεί και ποιος επωφελείται και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να υιοθετεί τη σκοπιά των αδύναμων κοινωνικών ομάδων.
- Η δύναμη και αδυναμία της προσέγγισης βρίσκεται στην υπερβολική έμφαση στον εντοπισμό της αδικίας χωρίς παράλληλα να προσδιορίζεται πώς μπορεί να προσδιοριστεί η δίκαιη κατανομή. Οπωσδήποτε όμως υπάρχουν προσπάθειες να προσδιοριστεί το περιεχόμενο της καλής και δίκαιης πόλης αποφεύγοντας τόσο τον τυπικό ορθολογισμό του θετικισμού όσο και τον μεταμοντέρνο σχετικισμό.

Η προσέγγιση της 'δίκαιης πόλης' II

Βλέπε ακόμα ένα σχετικό παράδειγμα στη θέση:

• <http://s1.reutersmedia.net/resources/r/?m=02&d=20121228&t=2&i=688890589&w=&fh=&fw=&ll=644&pl=429&r=CDEE8BR0GUI00>

Η προσέγγιση της ‘δίκαιης πόλης’ III

- Για να αποφύγει το λάθος της εξίσωσης κάθε μορφής ανάπτυξης με την όξυνση της ανισότητας ένα πειστικό όραμα μιας δίκαιης πόλης θα πρέπει να εξηγήσει πως θα επιτύχει την ισότητα κατανομής χωρίς συρρίκνωση του παραγόμενου πλούτου. Επίσης θα πρέπει να βρει τον τρόπο ενσωμάτωσης της μεσαίας τάξης και όχι απλώς να δώσει δύναμη στις μη προνομιούχες ομάδες.
- Η εφαρμογή των αρχών της δίκαιης πόλης συνεπάγεται συνεχή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αλλά και κατανόηση του γεγονότος ότι το ποια αποτελέσματα είναι εφικτά συνδέεται με τη λειτουργία της οικονομίας. Ακόμη και στις περιπτώσεις που το κεντρικό ζητούμενο είναι το τέλος των διακρίσεων ή η βελτίωση του περιβάλλοντος, τα οικονομικά συμφέροντα προσδιορίζουν τις επιλογές τρόπων δράσης. Αν πρόκειται ο χωρικός σχεδιασμός να ανταποκριθεί στο αίτημα για ένα καλύτερο πλαίσιο διαβίωσης θα πρέπει να διαμορφώσει ένα όραμα επιθυμητής πόλης και στη συνέχεια να διερευνήσει του τρόπους πραγματοποίησής του.

Σύνοψη και συμπεράσματα I

- Οι νεότερες προσεγγίσεις που περιγράφηκαν αντανακλούν συνολικά την ανάγκη μεταρρύθμισης όχι μόνο του χωρικού σχεδιασμού αλλά και γενικότερα του κοινωνικού πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται, αναλαμβάνοντας έτσι την ευθύνη διαμόρφωσης μιας νέας επιθυμητής κατάστασης.
- Η επικοινωνιακή προσέγγιση επεξεργάζεται και προτείνει την ηθική της συμμετοχικής διαδικασίας με ουδετερότητα ως προς το ουσιαστικό περιεχόμενο του χωρικού σχεδιασμού.
- Η νέα πολεοδομία ή νέα αστικότητα θεωρεί ότι οι προτάσεις της διαθέτουν την απαραίτητη ποικιλία και προσφέρουν, έστω και αυταρχικά, το διαφορετικό που επιθυμούν οι πολίτες.
- Η προσέγγιση της δίκαιης πόλης ξεκινάει από τη βασική υπόθεση ότι ή αναδιανεμητική λογική της κοινωνικής δικαιοσύνης μπορεί να αποφύγει τις χειρότερες πλευρές της ανάπτυξης των πόλεων.

Σύνοψη και συμπεράσματα II

- Η προοδευτική κριτική των προηγούμενων δεκαετιών ξόδεψε πολλή ενέργεια κατακρίνοντας τον παραδοσιακό χωρικό σχεδιασμό για αυταρχισμό, σεξισμό, ταξική προκατάληψη και μονοτονία. Οι πρόσφατες θεωρητικές προσεγγίσεις εγκατέλειψαν την απλή άρνηση και επιχειρούν να διαμορφώσουν ένα περισσότερο επιθυμητό μέλλον. Για την επικοινωνιακή προσέγγιση αυτό εκφράζεται με το να αφήσουν τους πολίτες να διαμορφώσουν το χώρο τους. Για τη νέα αστικότητα εκδηλώνεται με τη δημιουργία αστικών μορφών που ευνοούν τη γειτονιά, την κοινωνικότητα, την αίσθηση ολοκλήρωσης και την αισθητική ικανοποίηση. Για την προσέγγιση της δίκαιης πόλης το βασικό ενδιαφέρον βρίσκεται στην υλοποίηση ενός οράματος μιας πόλης δημοκρατικής, συμμετοχικής και με δυνατότητα παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας.

Σύνοψη και συμπεράσματα III

- Στο τέλος του 20^{ου} αιώνα, οι θεωρίες του χωρικού σχεδιασμού μοιάζει να επέστρεψαν στις ανησυχίες του 19^{ου} αιώνα καθώς επιδιώκουν να παρεμβάλουν τις αντιλήψεις και τις πρακτικές τους ανάμεσα στην αστική ανάπτυξη και την αγορά ώστε να συμβάλλουν στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας. Η επικοινωνιακή λογική επαναφέρει τη ριζοσπατικότητα του 19^{ου} αιώνα, η νέα αστικότητα τη σημασία της φυσικής μορφής του χώρου και η δίκαιη πόλη το ουτοπικό πνεύμα που ενέπνευσε παλιότερες ιδέες περί αρμονικής κοινότητας. Όσο και αν πολλά ζητήματα στρατηγικής και ουσίας διαφοροποιούν τις τρεις αυτές προσεγγίσεις, μοιράζονται μια αισιοδοξία που απουσίαζε μέχρι πρόσφατα από τις προσεγγίσεις του χωρικού σχεδιασμού. Όμως η διατήρηση αυτής της αισιοδοξίας προϋποθέτει και το μετασχηματισμό της σε συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Βιβλιογραφικές αναφορές και πηγές εικόνων

Η εισήγηση παρουσιάζει την ενότητα 2.2 του προτεινόμενου διδακτικού βιβλίου των Ανδρικοπούλου, Ε., Γιαννακού, Α., Καυκαλάς, Γ. & Πιτσιάβα, Μ., (2007), 'Πόλη και Πολεοδομικές Πρακτικές: για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη', Εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ.

Διαφάνεια 14

<http://bettercities.net/article/its-charter-awards-time-17662>

Copyright

Διαφάνεια 15

• http://www.nickvanderleek.com/2007_08_23_archive.html

Licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 License

Διαφάνεια 20

• <http://www.mansgreatestmistake.com/wordpress/wp-content/uploads/Kill-the-car-free-the-city.jpeg>

Licensed under a Creative Commons Attribution 2.0

• <http://2.bp.blogspot.com/-dlZ83nXNUk4/UgAaRDW38HI/AAAAAAAAAHnI/zOtZ5eaoZlw/s320/rich-and-poor.jpg> copyright

Τέλος Μαθήματος

Επεξεργασία: Τάσιου Στεφάνια
Θεσσαλονίκη, Μάιος 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

